

ՍՏ. ԶՈՐՅԱՆ

ԽԱՂՈՂԻ ԱՅԳՈՒՄ

ՊԵՏԶՐԱՏ

ՀԼԿՅԵՄ ԿԿ ԿԻՑ ՄԱՆԿԱՊԱՏԱՆԵԿԱԿԱՆ ԲԱԺԻՆ
ՅԵՐԵՎԱՆ 1937

891.995
Զ-83

891.99LT

9-83

ԱԿ

ԽԱՂՈՂԻ ԱՅԳՈՒՄ

Մի ամառ, լերը դեռ փոքր ելի, հյուր ելի
դնացել քեռու ալգին:

Յես առաջին անգամն ելի լինում խա-
ղողի ալգում. այդ պատճառով ամեն ինչ
ալգաեղ նոր եր ինձ համար ու հետաքրք-
րական, — թե խաղողի թփերը, թե դեղձի
ու փշատի ծառերը, թե հնձանը և թե
խաղող քաղելը: Ամբողջ ուրը, ամեն ինչ
մոռացած, թափառում ելի ալգում ու լերե-
կոյան հոգնած ու անուշ քնում հնձանում:

— Եդ անսխտան վողնին խաղողը գո-
ղանում ե, — ասավ քեռիս կնոջը մի լերեկո,
լերը թելում ելինք բոլորս միասին:

Վոզնին — խաղո՞ղ... Յես վոզնի տեսել ելի, բայց լերբեք չեյի լսել, վոր թե վոզնին խաղող գողանա: Այդ խեղճ, անճարակ կենդանին, վոր շարունակ իր փշե մուշտակում փաթաթված ընկած է լինում մութ ու ծածուկ տեղեր և հազիվ է ման գալիս — ինչպես կարող է բան գողանալ, այն ել խաղող, վոր մենք հազիվ ենք պոկում վորթից:

— Քեռի, վոզնին ձեռ ունի, վոր խաղող պոկի՞, — հարցրի յես:

— Բանն ել հենց այն է, վոր չունի ու պոկում է, մի որ նալի, կտեսնես:

Յես սկսեցի փնտռել, հետեւել, թե վորտեղ են ապրում վոզնիները, ինչպես են դուրս գալիս ու գողութուն անում: Ինձ շատ ծիծաղելի լեր թվում վոզնու գողութունը, լերբեմն ել ուտածում ելի, թե քեռիս,

լերևի, թխուրիմացու թխան մեջ ե կամ, գու-
ցե, հանաք արալ:

Ու մի լերկուս ուր զգուշութեամբ թըմ-
բից-թումբ անցնելով՝ նայում ելի թփերի
արանքը, թփերի տակ, թե խաղող գողա-
ցող փոզնի չի՞ լերկում արդեօք:

Այդ որը վռչինչ չտեսա, բայց հետևյալ
որը, յերբ մի թփի մոտ նստած խաղող ելի
փորձում, հանկարծ տաքորինակ խշխշոց
չսեցի։ Ինձ թվաց, թե ո՞՞հ սողում, ու մնացի
անշարժ, աչքերս խշշոցի կողմը։

Ու ի՞նչ եք իտարծում, ի՞նչ լինեք լավ
լինի:

Վոզնին: Բայց վոչ թե մենակ, այլ
 ճուտեբով: Սողի նման՝ յերեք փոքրիկ,
 փոքրիկ ձագերը յետևը գցած, ինչ-վոր
 բարակ ձայն հանելով, գալիս եր գլուխը
 փշե կծիկից հանած. նույնը արել ելին
 և ձագերը:

Գալիս եր նա թփերի առաջ կանգ առնելով ու վերև նայելով: Այդ ժամանակ կանգ ելին առնում և ձագերը ու տարորինակ ծվծվոցով նայում իրենց մորը:

Այդ ձագերը .․ աֆնդան փոքր ելին,
կարծես խաղալիք լինելին։

Մալը վողնին ալդպես թփերին նա-
խելով՝ շարունակում եր քայլել դեպի իմ
կողմը:

Յես մտա թփերի արանքը, տապ արի,
վոր նա ինձ չտեսնի: Լսել ելի, վոր վող-
նին մարդ տեսնելիս՝ կծիկ ե դառնում ու
անյարժանում:

Նա մի փոքր եւ առաջ յեկավ ու կանգ
առավ մի մեծ թփի տակ, վրիթ վողկուղզ-
ները կախվել, հասել ելին գետնին:

Մալր վոզնին մոտեցավ այդ վողկու լգ-
ներից մեկին ու վոզնիաւան մի ձայն
հանեց:

ձուռտերը մոտեցան նրան:

Այդ ժամանակ մայրը բարձրացավ մի փոքր ու առաջին թաթերով սկսեց խաղողի հատիկները խլոկել վողկուլզներից ու թափել գետին:

Նա աշխատում էր լերկու թաթով ել. ամեն անգամ թաթը վողկուլզին տալիս՝ հատիկներն ընկնում էլին գետին:

Մինչ մայրն զբաղված էր դրանով՝ ձագերը փորձում էին բարձրանալ թփի ճյուղերին:

Շատ ծիծաղելի էին այդ փշոտ փոքրիկներն իրենց անճարակ փորձերով. հազիվ բարձրանում էին մի թիղ, լերկու թիղ, նորից ընկնում էին գետնին: Ընկնելով՝ փորձում էին դարձյալ և նորից էլին ընկնում:

Իսկ մայր վողնին լեռանդով շարունակում էր հատիկները վողկուլզներից թափել գետնին:

Յերբ բավական թափել էր, նա խոճկոբի նման մի ձայն հանեց դարձյալ:

Ձագերը փշոտ գնդակների նման գլորվեցին դեպի մայրը:

Այդ ժամանակ մայր վոզնին թավալվեց գետնի վրա, աչնտեղ, ուր խաղողի հատիկներն ելին թափված:

Թավալվեց ու վեր կացավ:

Հատիկները մեկ-մեկ խրվել-ցցվել ելին նրա փշերին:

Վեր կենալով՝ նա առաջվա պես խռուկացրեց:

Մնացած հատիկները վրա թավալվեցին ձագերը: Հատիկները խրվեցին-ցցվեցին և նրանց փշերի վրա, ու նրանք դրանից մեծացան կարծես ու ավելի նմանեցին խաղալիքներին:

Յերբ յերեք ձագն ել հերթով թավալվեցին վեր կացան՝ նորից լսվեց մայր վոզնու տարորինակ ձայնը, վոր չգիտես խոճկորի ձայնի յեր նման՝ թե թռչունի մնչոցի:

Ու այդ ձայնը մի յերկու անգամ կրկ-

նելով՝ նա յետ դարձավ նորից յեկած ճանապարհով, ճուտերը նրա հետևից: Բոլորն ել խաղողով բեռնավորված:

Այնքան հետաքրքրական ու տարորինակ եր այդ ամենը, վոր յես անշարժ նրստած նրանց ելի նախում զարմացած:

Իսկ յերբ նրանք բավական հեռացան՝ վազեցի նրանց յետևից — մեկն ու մեկին բռնելու կամ սպանելու, — նրանք արդեն թազնվել ելին չգիտեմ ուր:

Յերեկոյան, յերբ տեսածիս մասին պատմեցի քեռուս, նա չզարմացավ.

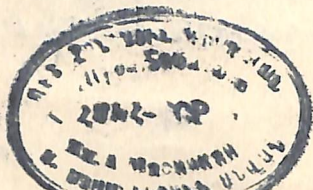
— Իհարկե, ասավ, վոզնին եղպես ա...

Իսկ յերբ հալտնեցի, թե ուզում ելի նրանց սպանել, նա գլուխն որորեց.

— Եղպես բան չանես... Յեթե վոզնին չլինի, այգին ոձերով կլցվի:

— Իսկ վոզնին ոձին ինչ ե անում վոր...

— Ի՞նչ ա անո՞ւմ: Ոձերին վռնչաց-
նում ա: Նա ոձի պոչը բռնում ա ու գունդ
ու կծիկ [գալիս: Ոձը թափահարում ա
իրեն, վոր պոչն ազատի: Չի ազատվում:
Տեսնում ա չի ազատվում, սկսում ե խփել
բռնողին: Այնքան ե խփում՝ արյունլվա
ա լինում վոզնու փշերից ու սատկում: Հա-
պա... Վոզնին մի տեսակ պահապան ա.
դրա համար նրան չեն սպանում, գլուխը
քարը թե խաղող ա գողանում...

Պատ. խմբագիր՝ Ռ. Զաչյան
Նկարները՝ Ս. Գասպարյանի
Տեխ. խմբագիր՝ Ս. Գասպարյան
Սրբագրիչ՝ Ռ. Նժդեհյան

Գլավիլիսի լիազոր Կ—4478, հրատ. 3960
Պատվեր 1, տպում 5000
Պետհրատի տպարան, Յերեվան, II Կոմունյանցի, 4

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0400030

8480

ԳԻՆԸ 75 ԿՈՊ.

СТ. ЗОРЯН
В ВИНОГРАДНОМ САДУ
Гиз ССРА, Ереван, 1937 г.